

«És preocupant la manca de coneixements de cultura religiosa que hi ha»

BARCELONA.— Menuda i de tarannà afable, Montserrat Coll transmet en la seva manera de parlar la voluntat de diàleg que caracteritza la seva missió com a directora general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya. Nascuda l'any 1951 a Rodonyà (Alt Camp), on encara resideix actualment, Montserrat Coll viu com a titular d'Afers Religiosos un gran enriquiment personal i professional que li serà de gran vàlua quan es reincorpori al món de la docència. Si bé la Direcció General d'Afers Religiosos actua des de la laïcitat, és a dir, des de la separació entre el

religions tenen moltes coses en comú. A Catalunya podem dir que hi ha convivència entre religions, potser també ignorància, però el que no hi ha és conflicte religiós.

—Si que hi ha hagut polèmica per l'obertura d'algun oratori musulmà.

—Si a Catalunya hi ha 139 oratoris, el

poder polític i les creences religioses. L'esfera privada de Montserrat Coll ens parla d'una dona laica i militant de l'Església catòlica. D'aquí que el 1995 fos escollida pel Consell Diocesà de Pastoral de Tarragona per col·laborar en el Concili Provincial Tarraconense.

—Després d'entrevistar-se amb tots els bisbes de Catalunya, com definiria les relacions entre el Govern de la Generalitat i l'Església catalana?

—Han estat unes visites per conèixer-nos i per establir una col·laboració. Amb el canvi de Govern, em va semblar que el mínim que podia fer era presentar-me com a directora d'Afers Religiosos i oferir-los un diàleg constant, permanent i obert. He estat molt ben rebuda pels bisbes i en ells també he trobat aquesta voluntat de diàleg cordial. S'ha creat un clima molt positiu de comunicació entre el Govern i la jerarquia de l'Església catòlica.

—A Catalunya, doncs, no és extrapolable la situació que es viu a la resta de l'Estat?

—La situació és diferent. A Catalunya les relacions són de diàleg i de cordialitat. Això no vol dir que estiguem d'acord en tot, però diguem que, quan n'hi ha, manifestem cordialment les nostres desavinences.

—Considera que l'Església i els catòlics tenen dret a manifestar públicament les seves opinions?

—Tothom té dret a expressar el que cregui i, per tant, l'Església catòlica també. Amb tot, cal que la jerarquia tingui present que els polítics han de legislar per a tota la societat i han de regular els drets de tothom, i de vegades per fer-ho cal buscar el mal menor. Per això no és estrany que hi hagi desacords.

—S'acaba de publicar un estudi sobre les minories religioses a Catalunya. Quines dades cal tenir en compte?

—A Catalunya no hi ha una única religió, i això no és cap novetat. Les minories religioses creixen contínuament, de manera que en el moment de la seva publicació l'estudi ja ha quedat desfasat. La paradoxa és que mentre, d'una banda, estem en una societat secularitzada, en el sentit que l'Església catòlica ha perdut el poder que havia tingut en un altre temps i socialment ha deixat de ser obligatori creure en Déu, de l'altra, el fet religiós cada vegada és més viu i plural. No és cert, per tant, que el fet religiós perdi importància o que desaparegui de la societat: la religió estructura la vida de les persones que la practiquen, i les religions fan aportacions valuoses a la societat de pau, de solidaritat i de respecte.

—Quines notes positives aporta aquest pluralisme religiós?

—Ens fa obrir la ment a altres realitats i ens ajuda a veure els valors d'altres religions i d'altres cultures a través de la religió. Ens fa adonar-nos que les diverses

religions tenen moltes coses en comú. A Catalunya podem dir que hi ha convivència entre religions, potser també ignorància, però el que no hi ha és conflicte religiós.

—Si que hi ha hagut polèmica per l'obertura d'algun oratori musulmà.

—Si a Catalunya hi ha 139 oratoris, el

Montserrat Coll.

conflicte durant l'any 2004 s'ha produït davant de l'obertura d'un sol oratori. I quan hi ha conflicte no és tant pel tema religiós, sinó pel desconeixement i per la por que sentim davant d'allò que no ens és familiar. L'experiència ensenya que quan passa un cert temps els veïns s'adonen que no passa res per tenir a prop un grup que s'aplega per resar.

—Davant de la ignorància religiosa, vostè defensa que les escoles ensenyin cultura religiosa.

—El nostre Govern voldria aconseguir que no hi hagués una assignatura de religió confessional, sinó de cultura religiosa. D'una banda, perquè ens considerem un govern laic i pensem que en l'escola pública no ha d'haver-hi ensenyament confessional, sinó que aquest ensenyament s'ha de fer al si de cada comunitat religiosa; de l'altra, perquè és preocupant la manca de coneixements de cultura religiosa que hi ha i que són fonamentals per estudiar l'art i la pròpia història. Una assignatura de cultura religiosa, que presentés amb respecte el fet religiós, plural, i especialment també la nostra tradició religiosa cristiana, seria molt interessant en aquest sentit. La laïcitat des de la qual volem actuar fa una distinció entre el Govern i les creences religioses, en el sentit que el Govern no s'identifica com a tal amb cap creença religiosa. És precisament des d'aquest marc com podem respectar millor totes les confessions religioses, i totes, cadascuna des de la seva especificitat, han de ser tractades amb el mateix respecte.

—El fet de ser dona i catòlica li ha suposat cap entrebanc en l'exercici del carrec?

—La veritat és que no he notat cap inconvenient, en el sentit que he pogut parlar amb normalitat amb els representants musulmans amb qui he entrat en contacte. D'altra banda, crec que és positiu que hi hagi una dona a la Direcció General d'Afers Religiosos per tal de normalitzar la relació entre la dona i el conjunt de les religions.

—Moltes escoles, enarborant la seva laïcitat, no fan pessebres ni canten na-

El primer encàrrec que va rebre Montserrat Coll Calaf en accedir a la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya va ser trobar-se amb l'arquebisbe de Tarragona, com a president de la Conferència Episcopal Tarraconense, amb l'arquebisbe de Barcelona, aleshores el cardenal Ricard M. Carles, i també amb l'abat de Montserrat, el P. Josep M. Soler.

Però a banda d'aquesta relació cordial amb l'Església catòlica (recentment també es van trobar per dinar els bisbes representants de la Conferència Episcopal Tarraconense amb el president Pasqual Maragall, amb el Conseller en cap, Josep Bargalló, i amb la mateixa Montserrat Coll), en els primers mesos de mandat també s'han establert convenis de col·laboració amb altres confessions religioses per a l'assistència religiosa a les presons i als hospitals, així com per facilitar la incorporació dels nous vinguts a la societat catalana.

dales que parlen de Déu. Què n'opina com a titular d'Afers Religiosos?

—Això és un error, perquè tots plegats ja som prou grans per distingir entre el que és la fe i el que és una tradició del nostre poble. Per tant, forma part de la cultura d'un sector molt important de la nostra societat i no passa res perquè els nous vinguts a Catalunya o els no creients coneguin la nostra tradició de fer pessebres o de cantar nàdales. Jesús també és un personatge històric i, fins i tot humanament, és a dir, si només li volem buscar els valors humans, la persona de Jesús també té una gran importància.

—És contraproduent prohibir l'ostensió de signes religiosos a les escoles, com ha fet el Govern de França?

—Sí. Nosaltres sempre hem dit que no s'han de prohibir els signes religiosos, perquè ens podríem trobar amb la paradoxa que a l'escola s'hi pot anar vestit de qualsevol manera però no amb un signe religiós. Pel que fa al cas concret del vel, que és el que ha generat més polèmica, si l'escola veu que una alumna el porta i se sent malament el que ha de fer és facilitar que se'l tregui. Si, en canvi, el que passa és que se sent malament perquè no porta vel, l'escola ha de permetre que en porti. Això no treu que s'hagi d'afavorir una educació pel que fa als drets de la dona i que s'hagi d'inculcar el sentit crític, de manera que la noia pugui decidir per ella mateixa si vol o no vol portar vel.

Diversitat religiosa a Catalunya

Amb l'objectiu de conèixer la presència real de les minories religioses a Catalunya, s'ha presentat l'estudi *Les altres religions. Minories religioses a Catalunya*, dirigit pel sociòleg Joan Estruch i elaborat pel centre de recerca Investigacions en Sociologia de la Religió de la UAB. L'estudi, promogut inicialment per l'anterior titular d'Afers Religiosos, Ignasi Garcia-Clavel, i enllestit per l'equip actual, encapçalat per Montserrat Coll, recull de manera exhaustiva la localització de més de 700 llocs de culte. Aquesta gran diversitat de religions s'ha classificat de la següent manera: judaisme, cristianisme ortodox, protestantisme, els adventistes, els mormons, els testimonis de Jehovà, islam, els bahà'is, hinduisme, els sikhs, budisme i taoisme.

D'altra banda, el Gabinet d'Informació de l'Església a Catalunya també ha facilitat una nota informativa en relació amb el nombre de centres de culte de la religió catòlica a les deu diòcesis amb seu a Catalunya. El resultat és de 2.091 parròquies i de 328 altres centres de culte. Pel que fa al nombre de parròquies, per diòcesis: Barcelona, 212; Sant Feliu de Llobregat, 121; Terrassa, 120; Tarragona, 199; Girona, 388; Lleida, 126; Solsona, 174; Tortosa, 141; Urgell, 363, i Vic, 247.